

นวัตกรรม : ยางรถยนต์เตือนภัยจุดเสี่ยง จุดอันตราย ลดปัญหาอุบัติเหตุทางถนน
 ผู้รับผิดชอบ : นายทรงวุฒิ พันหล่อมโส ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหมานางาม
 หน่วยงาน : โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหมานางาม อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี
 ปีงบประมาณ : 2562

หลักการและเหตุผล

ปัญหาอุบัติเหตุทางถนนในประเทศไทยถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สินของผู้ประสบเหตุ รวมถึงกระทบต่อสังคมโดยรวมด้วย ซึ่งประเทศไทยมีอัตราการเสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนนที่สูงเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยในปี 2560 ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนน จำนวน 24,237 คน หรือคิดเป็นอัตราการเสียชีวิต 36.20 คนต่อแสนประชากร จากข้อมูลของศูนย์ความปลอดภัยทางถนนได้รายงานการเกิดอุบัติเหตุทางถนนปี พ.ศ. 2559 – 2561 พบว่ามีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนนเกิดขึ้นจำนวน 35,995, 40,763, และ 37,256 ครั้งตามลำดับ โดยมีจำนวนผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำนวน 30,535 ราย และ 11,211 รายตามลำดับ ในส่วนของพื้นที่ตำบลหมานางาม ในปี พ.ศ. 2561 มีการเกิดอุบัติเหตุทางถนน จำนวน 8 ครั้ง มีผู้ประสบอุบัติเหตุจำนวน 10 ราย โดยเป็นผู้บาดเจ็บจำนวน 8 ราย และเสียชีวิต จำนวน 2 ราย หรือคิดเป็นอัตราการเสียชีวิต 49.83 คนต่อแสนประชากร (เกณฑ์ระดับชาติ 16.00 คนต่อแสนประชากร)

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุทางถนน พบว่ามาจาก 1. พฤติกรรมการขับขี่ของคน เช่น การขับชี่ยานพาหนะขณะเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การขับชี่ยานพาหนะด้วยความเร็ว การขับชี่ยานพาหนะในขณะทัศนวิสัยไม่ดี 2. สภาพของยานพาหนะ โดยยานพาหนะที่เกิดเหตุมากที่สุดคือ รถจักรยานยนต์ รองลงมาคือรถปิกอัพ และรถเก๋ง และ 3. สภาพถนนและสิ่งแวดล้อม เช่น ถนนชำรุด แสงสว่างไม่เพียงพอ ไม่มีป้ายสัญญาณเตือน หรือถนนเป็นทางโค้ง เป็นต้น และปัจจัยที่ส่งผลต่อความรุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุอันส่งผลต่อการบาดเจ็บหรือเสียชีวิต คือ การไม่สวมใส่หมวกนิรภัยขณะขับชี่รถจักรยานยนต์ หรือการไม่คาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับชี่รถยนต์ และอัตราการใช้ความเร็วของยานพาหนะขณะเกิดเหตุ ซึ่งสาเหตุหรือปัจจัยดังกล่าวสามารถป้องกัน หรือลดการเกิดอุบัติเหตุทางถนนได้ หากแต่ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐเอง และภาคประชาชน ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยกันลดการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างพฤติกรรมในการขับชี่ที่ปลอดภัย การเฝ้าระวัง

ป้องกันยานพาหนะ หรือการแก้ไขปัญหาคาดเสี่ยง จุดอันตราย อันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลหมานางามด้วย

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหมานางามได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหา จึงได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการประสานความร่วมมือร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆในพื้นที่ ดำเนินงานระดมความคิดเห็น วางแผน ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และได้สร้างอุปกรณ์ที่ช่วยในการลดปัญหาอุบัติเหตุทางถนน โดยมีการขับเคลื่อนภายใต้แนวทาง”ตำบลต้นแบบลดอุบัติเหตุทางถนน “ เกิดเป็นนวัตกรรม “ยางรถยนต์เตือนภัยจุดเสี่ยง จุดอันตราย ลดอุบัติเหตุทางถนน” ขึ้นมาเพื่อเป็นการแจ้งเตือนจุดเสี่ยง จุดอันตราย ในพื้นที่ชุมชน ลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุทางถนน และก่อเกิดรูปแบบในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาคาดเสี่ยงจุดอันตรายของพื้นที่ตำบลหมานางาม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ลดลงร้อยละ 30
2. เพื่อเสริมสร้างการรับรู้และความตระหนักในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน
3. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานตำบลต้นแบบลดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ
 - 1.1 ประชุมชี้แจงภาคีเครือข่าย ระดมความคิดเห็น กำหนดแนวทาง มาตรการในการแก้ไขป้องกันปัญหา
 - 1.2 วางแผนงานเพื่อระดมทรัพยากรและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการทำงาน (คน เงิน อุปกรณ์)
 - 1.3 ดำเนินการสำรวจจุดเสี่ยง จุดอันตราย และกลุ่มเสี่ยง
 - 1.4 ดำเนินการจัดหาทรัพยากร
2. ขั้นดำเนินการ
 - 2.1 จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะและให้ความรู้แกนนำชุมชน จำนวน 1 วัน
 - 2.2 กิจกรรมรณรงค์ความปลอดภัยทางถนน โดยการจัดทำและติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัย, ป้ายสัญลักษณ์ และป้ายเตือนภัยจุดเสี่ยงอันตราย
 - 2.3 การประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว และป้ายประชาสัมพันธ์

2.4 กิจกรรมหน่วยบริการประชาชนและการสำรวจและแจ้งเตือนกลุ่มเสี่ยงในช่วงเทศกาลปีใหม่ - สงกรานต์ 7 วันอันตราย

3. ชั้นสรุปผล

- 3.1 รวบรวมข้อมูลรายงานและสรุปผลการดำเนินงาน
- 3.2 ประชุมแกนนำชุมชนเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน
- 3.3 จัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินงานเสนอกองทุนหลักประกันสุขภาพฯ

ระยะเวลาดำเนินการ

1 กุมภาพันธ์ – 30 กันยายน 2562

งบประมาณ

งบประมาณสนับสนุนจาก คปสอ.โนนสะอาด จำนวน 5,000 บาท

การประเมินผล

1. จากรายงานสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนน
2. แบบสังเกตการณ์มีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
3. แบบสอบถามการรับรู้ และความพึงพอใจของประชาชน

ตัวชี้วัด

1. จำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ลดลงร้อยละ 30
2. ประชาชนเกิดการรับรู้และตระหนักในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ร้อยละ 80
3. เกิดรูปแบบในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ลดการเกิดอุบัติเหตุ ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน
2. ประชาชนรับรู้และตระหนักในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน
3. ได้รูปแบบในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน

ผลการดำเนินงาน

หลังจากการดำเนินงานแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน ในพื้นที่ตำบลหมานางาม อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี โดยการนำของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหมานางามร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่

ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลทมนางาม สถานศึกษา กศน. วัด ผู้นำชุมชน อสม. และประชาชน ซึ่งได้มีการประชุมปรึกษาหารือ วางแผน กำหนดมาตรการต่างๆ ระดมทรัพยากร และดำเนินการร่วมกัน จนก่อเกิดเป็นนวัตกรรม “ยางรถยนต์เตือนภัยจุดเสี่ยง จุดอันตราย ลดปัญหาอุบัติเหตุทางถนน” และจากหลังการดำเนินงาน จึงสรุปผลการดำเนินงานได้ดังต่อไปนี้

1. จำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ลดลงร้อยละ 30

จากการดำเนินการสำรวจ จุดเสี่ยง จุดอันตราย และได้จัดทำอุปกรณ์แจ้งเตือนภัยจุดเสี่ยง จุดอันตรายในชุมชน ได้ผลการดำเนินงานดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนการเกิดอุบัติเหตุ ผู้บาดเจ็บ และเสียชีวิต ปี 2561 - 2562

ปี พ.ศ.	เกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	จำนวนผู้บาดเจ็บ (คน)	จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)
2561	8	8	2*
2562	1**	1**	0
ลดลง/เพิ่มขึ้น	-87.5	-87.5	-100

ที่มา : รายงานอุบัติเหตุ ณ 30 มิถุนายน 2562

หมายเหตุ * = เกิดเหตุบริเวณจุดเสี่ยง จุดอันตราย / ** = เกิดเหตุนอกพื้นที่จุดเสี่ยง จุดอันตราย

จากตารางที่ 1 พบว่าปี 2562 จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุทางถนนและผู้บาดเจ็บ ลดลง ร้อยละ 87.5 และจำนวนผู้เสียชีวิตลดลง ร้อยละ 100 เป็นไปตามวัตถุประสงค์คือลดการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ลดลงร้อยละ 30

2. ประชาชนเกิดการรับรู้และตระหนักในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ร้อยละ 80

จากการดำเนินการสำรวจกลุ่มเสี่ยง ให้คำแนะนำ อบรมให้ความรู้ เฝ้าระวัง และการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์และหอกระจายข่าว ได้ทำการสุ่มสำรวจการรับรู้และความตระหนักของประชาชนในพื้นที่ จำนวน 72 คน ได้ผลการดำเนินงานดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการสำรวจการรับรู้และตระหนักในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน

การรับรู้	ระดับต่ำ (คน/ร้อยละ)	ระดับกลาง (คน/ร้อยละ)	ระดับสูง (คน/ร้อยละ)
โอกาสเสี่ยง	2 (2.78)	8 (11.11)	62 (86.11)
ความรุนแรง	3 (4.17)	9 (12.50)	60 (83.33)
ประโยชน์	1 (1.39)	7 (9.72)	64 (88.89)
อุปสรรค	3 (4.17)	8 (11.11)	61 (84.72)

จากตารางที่ 2 พบว่าจากการสุ่มสำรวจการรับรู้และความตระหนักของประชาชนในพื้นที่ จำนวน 72 คน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับสูง มากกว่า ร้อยละ 80 รองลงมา คือระดับกลาง และต่ำ

3. เกิดรูปแบบในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน

จากการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ได้รูปแบบในการดำเนินการดังนี้ “THOM Model” ประกอบด้วย T : Teamwork ทำงานเป็นทีม, H : Headquarters มีหน่วยประสานหลัก, O : Obligation มีความรับผิดชอบ, M : Management มีการบริหารจัดการที่ดี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

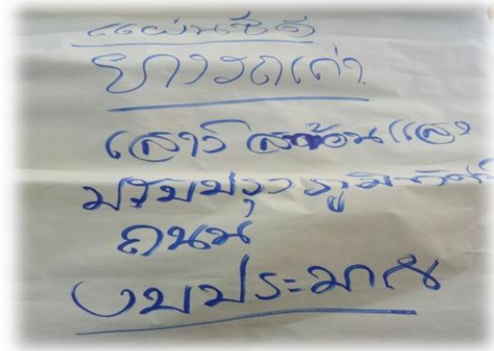
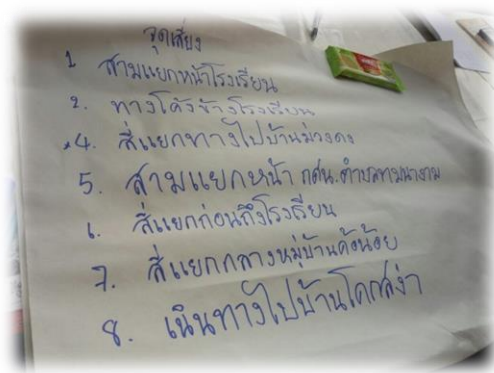
1. การมีผู้นำในการประสานความร่วมมือ และบริหารจัดการ
2. การสร้างความเข้าใจ รู้ถึงปัญหา
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของภาคีเครือข่ายอย่างมีความสุข
4. การรู้ถึงบทบาทหน้าที่
5. การทำงานเป็นทีม

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการดำเนินการที่ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ
2. ดำเนินการเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ครอบคลุม

ภาพประกอบกิจกรรมการดำเนินงาน

การระดมความคิด

จำนวนยานพาหนะแยกตามประเภท

ประเภท	จำนวน	ประเภทยานพาหนะ (คัน)										รวม
		รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	
รถจักรยานยนต์	1	8	1	7	18	71	13	4	64	165	20	371
รถจักรยานยนต์	2	3	2	2	15	40	31	5	106	204	7	415
รถจักรยานยนต์	3	5	4	1	13	49	40	4	95	277	5	513
รถจักรยานยนต์	4	9	5	29	68	4	5	79	176	12	3	390
รถจักรยานยนต์	5	0	0	0	0	26	7	66	138	30	1	240
รถจักรยานยนต์	6	0	1	0	0	3	1	1	6	32	9	53
รถจักรยานยนต์	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รถจักรยานยนต์	8	2	1	1	5	31	22	2	53	152	4	273
รถจักรยานยนต์	9	4	8	21	37	10	12	37	175	32	336	
รถจักรยานยนต์	10	2	1	4	41	5	64	136	18	18	231	
รวม		53	10	24	107	306	128	56	970	1,425	107	3,011

นวัตกรรมที่แก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ 2562

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทมนางาม อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี

สำรวจจุดเสี่ยง ข้อมูล ระดมกำลัง สร้างความเข้าใจ

